

Brusel 8. října 2025
(OR. en)

13738/25

ENV 983
AGRI 478

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Evropská komise
Datum přijetí:	8. října 2025
Příjemce:	Generální sekretariát Rady
Č. dok. Komise:	D109481/01
Předmět:	SMĚRNICE KOMISE (EU) .../... ze dne XXX, kterou se mění směrnice Rady 91/676/EHS, pokud jde o používání některých hnojivých materiálů ze statkových hnojiv

Delegace naleznou v příloze dokument D109481/01.

Příloha: D109481/01

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne XXX
D109481/01
[...] (2025) XXX draft

SMĚRNICE KOMISE (EU) .../...

ze dne XXX,

kterou se mění směrnice Rady 91/676/EHS, pokud jde o používání některých hnojivých materiálů ze statkových hnojiv

SMĚRNICE KOMISE (EU) .../...

ze dne **XXX**,

kterou se mění směrnice Rady 91/676/EHS, pokud jde o používání některých hnojivých materiálů ze statkových hnojiv

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů¹, a zejména na článek 8 uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ustanovení čl. 5 odst. 4 písm. a) směrnice 91/676/EHS stanoví opatření, která mají být zahrnuta do akčních programů, jež se mají použít v ohrožených oblastech nebo na celém území státu v souladu s čl. 3 odst. 5 uvedené směrnice. Podle bodu 2 přílohy III směrnice 91/676/EHS mají tato opatření zajistit, že množství použitých statkových hnojiv nebo zpracovaného hnoje, včetně výkalů hospodářských zvířat, nepřekročí na žádném zemědělském provozu (farmě nebo chovu hospodářských zvířat) stanovené množství na hektar za rok ve výši 170 kg dusíku (N) za rok.
- (2) Od přijetí směrnice 91/676/EHS umožnil vědecký a technický pokrok v oblasti zpracování hnoje vyrábět hnojiva (tzv. hnojiva „RENURE“), která za určitých podmínek fungují jako „umělá hnojiva“, jak jsou definována v čl. 2 písm. f) směrnice.
- (3) Společné výzkumné středisko Komise vyhodnotilo, že za určitých podmínek mají hnojiva RENURE podobný potenciál vyplavování dusíku a agronomickou účinnost jako umělá hnojiva. Tyto materiály proto snižují riziko úniku dusičnanů do vody ve srovnání s hnojivy a díky této environmentální výhodě by se mohly používat v množstvích přesahujících maximální povolené množství pro použití hnojiv stanovené ve směrnici 91/676/EHS a zároveň zajistit dosažení cílů směrnice a odpovídající agronomické přínosy².
- (4) Širší používání organických hnojiv a živin z toků recyklovaného odpadu by mohlo posílit otevřenou strategickou autonomii a potravinové zabezpečení Unie a zároveň stanovit vysoké standardy udržitelnosti, zejména v regionech s nízkým využíváním organických hnojiv. Používání hnojiv a zpracovaného hnoje v souladu se směrnicí 91/676/EHS by mohlo snížit vystavení zemědělců kolísavým cenám minerálních hnojiv a uzavřít koloběh živin. Sdělení nazvané „Zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv“³ vyzvalo k posouzení dalších regulačních i neregulačních kroků, které umožní širší využití živin zpětně získaných ze statkových hnojiv.

¹ Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>.

² Huygens, D., Orveillon G., Lugato E., Tavazzi S., Comero S., Jones A., Gawlik B., Saveyn HGM, Technické návrhy pro bezpečné používání zpracovaného hnoje nad prahovou hodnotou stanovenou směrnicí o dusičnanech (91/676/EHS) pro oblasti ohrožené znečištěním dusičnany (2020).

³ COM(2022) 590 ze dne 9.11.2022.

- (5) Komise zahájila v roce 2023 hodnocení směrnice 91/676/EHS s cílem mimo jiné posoudit, zda uvedená směrnice dostatečně podporuje recyklaci živin z různých zdrojů, včetně zpracovaného hnoje, a technologický vývoj v oblasti technologií zpracování hnoje, jehož výsledkem jsou hnojiva RENURE.
- (6) Do doby, než bude hodnocení směrnice 91/676/EHS dokončeno, je proto nezbytné poskytnout členským státům prozatímní řešení, na jehož základě by se zemědělcům za určitých podmínek povolilo používat hnojiva RENURE v množstvích přesahujících množství stanovené v bodě 2 přílohy III.
- (7) Používání hnojiv RENURE v množstvích přesahujících 170 kg N na hektar za rok ze statkových hnojiv by mělo být povoleno s přiměřenými zárukami s cílem zlepšit nahrazování umělých hnojiv organickými hnojivy, snížit náklady zemědělců a posílit strategickou autonomii zemědělského odvětví Unie, aniž by bylo ohroženo dosažení cílů směrnice 91/676/EHS.
- (8) Kromě vlivu na kvalitu vody mají emise dusíku z hnojiv a hospodářských zvířat vliv i na kvalitu ovzduší. Používání hnojiv RENURE by mělo jít ruku v ruce s neustálým úsilím o zmírnění celkových dopadů na životní prostředí. Proto je nezbytné zavést přiměřené záruky a stanovit horní mezní hodnotu pro používání hnojiv RENURE. Tato mezní hodnota by měla odrážet vlastnosti hnojiv RENURE ze statkových hnojiv, jejich používání a substituční kapacitu, jakož i zkušenosti s uplatňováním bodu 2 přílohy III.
- (9) Měla by být stanovena kritéria kvality pro hnojiva RENURE a podmínky jejich používání, aby tato hnojiva mohla nahradit „umělá hnojiva“ v souladu s cíli směrnice 91/676/EHS.
- (10) Dotčeny by měly být pouze zpracovatelské metody, které spolehlivě produkují materiály konzistentní kvality v souladu se stanovenými kritérii. Společné výzkumné středisko Komise posoudilo kritéria pro koncentraci minerálního dusíku a organického uhlíku v těchto materiálech a testovalo spolehlivost různých procesů při výrobě materiálů splňujících tato kritéria. Z posouzení vyplývá, že k výrobě materiálů konzistentní kvality v souladu s těmito kritérii jsou vhodné tyto zpracovatelské metody: odstraňování a vypírání amoniaku za účelem výroby amonných solí, aplikace reverzní osmózy za účelem výroby minerálních koncentrátů a vysrážení fosforečných solí (struvit) bohatých na dusík ze statkových hnojiv. Proto by měly být stanoveny postupy potřebné pro výrobu hnojiv RENURE v takové kvalitě, která umožňuje spolehlivé nahrazení umělých hnojiv.
- (11) Aby bylo zajištěno bezpečné používání hnojiv RENURE, mělo by se od členských států vyžadovat, aby uplatňovaly přísné normy kvality, včetně bezpečných mezních hodnot pro příslušné kontaminující látky a patogeny v souladu s příslušnými právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy. Proto by měly být stanoveny horní mezní hodnoty, zejména pokud jde o přítomnost mědi, zinku a mikroorganismů.
- (12) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1605⁴ definuje konečné body výrobního řetězce pro některá organická hnojiva podle nařízení Evropského parlamentu

⁴

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1605 ze dne 22. května 2023, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, pokud jde o stanovení konečných bodů výrobního řetězce pro některá organická hnojiva a pomocné půdní látky (Úř. věst. L 198, 8.8.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1605/oj).

a Rady (ES) č. 1069/2009⁵, včetně zpracovaného hnoje, po jejichž překročení již zpracovaný hnůj nepodléhá požadavkům nařízení (ES) č. 1069/2009, aby se stal hnojivým výrobkem EU uvedeným v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009⁶ nebo jeho součástí. Hnojivo jiné než uvedené v nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2023/1605 stále podléhá požadavkům nařízení (ES) č. 1069/2009.

- (13) Členské státy by měly stanovit požadavky na zařízení vyrábějící hnojiva RENURE, aby byl zajištěn konzistentní obsah živin v souladu s kritérii stanovenými ve směrnici 91/676/EHS. Aby se usnadnilo používání hnojiv RENURE v souladu s požadavky plodin, měly by být k hnojivům RENURE přiloženy příslušné informace o obsahu živin.
- (14) Společné výzkumné středisko Komise posoudilo dopady na životní prostředí a zdraví a navrhlo kritéria pro používání hnojiv RENURE pod podmínkou, že se nezvýší celkové množství hnojiv vyprodukovaných v Unii, počet dobytčích jednotek a intenzita chovu hospodářských zvířat.
- (15) Členské státy by proto měly pečlivě sledovat, jaký vliv bude mít povolení k používání hnojiv RENURE v množstvích přesahujících 170 kg dusíku na hektar za rok na celkový počet hospodářských zvířat a produkci hnojiv. Pokud obsah dusíku v celkové roční produkci hnojiv na hektar využívané zemědělské plochy překročí nebo hrozí, že překročí 170 kg dusíku na hektar v členském státě jako celku nebo v regionech NUTS 2, kde je používání hnojiv RENURE povoleno, měly by členské státy zabránit jakémukoli zvýšení dusíku v těchto regionech, aby se zajistilo, že to nebude mít za následek další nezamýšlené negativní účinky na životní prostředí.
- (16) Na používání hnojiv RENURE se nadále vztahují požadavky na používání všech hnojiv (vyvážené hnojení) stanovené v příloze III bodě 1 podbodě 3 směrnice 91/676/EHS. Vzhledem k tomu, že hnojiva RENURE mají nahradit umělá hnojiva, může být v kontextu rozhodnutí o povolení používání hnojiv RENURE nutné přezkoumat omezení používání hnojiv v souladu se zásadou vyváženého hnojení, která se uplatňuje v dotčeném členském státě. Je třeba zohlednit další možné tlaky vyplývající z používání hnojiv RENURE na životní prostředí, zejména po jejich podzimní aplikaci na plodiny pěstované na orné půdě, a přijmout vhodná opatření v rámci příslušných akčních programů, a to zejména pokud jde o omezení používání hnojiv. Proto by se měly dodržovat osvědčené agroenvironmentální postupy, jako jsou živé vegetační pokryvy nebo rovnocenná opatření, aby se zabránilo uvolňování dusíku do životního prostředí. Je proto třeba takové požadavky stanovit.
- (17) Používání hnojiv RENURE může být rovněž spojeno s rizikem emisí dusíku v důsledku odpaření z půdy, zejména v případě hnojiv obsahujících více než 60 % dusíku v jiných formách než dusičnany a s pH vyšší než 5,5. Aby se zabránilo negativním účinkům na životní prostředí, měly by se dodržovat vhodné metody používání hnojiv, jako je vstřikování, okamžité zpracování povrchově aplikovaných materiálů nebo rovnocenná opatření.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě (Úř. věst. L 300, 14.11.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj>).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009 ze dne 5. června 2019, kterým se stanoví pravidla pro dodávání hnojivých výrobků EU na trh (Úř. věst. L 170, 25.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>).

- (18) Při povolování používání hnojiv RENDURE ze zpracovaného hnoje by členské státy měly zohlednit i jejich potenciální účinky na dosažení cílů směrnice Rady 92/43/EHS⁷, a směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES⁸, 2016/2284⁹, 2020/2184¹⁰ a 2008/50/ES¹¹ a nařízení (EU) 2018/848¹². Používání hnojiv RENDURE by nemělo mít vliv na provádění uvedených směrnic a uvedeného nařízení, ani by mu nemělo bránit. S ohledem na zásadu předběžné opatrnosti stanovenou v čl. 191 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie by členské státy měly přijmout zvláštní preventivní opatření v oblastech sítě Natura 2000 a v jejich okolí, jakož i v blízkosti míst odběru pitné vody. Při uplatňování výše uvedených právních předpisů a před udělením povolení k používání takových hnojiv RENDURE by členské státy měly posoudit celkový vliv na emise amoniaku v regionech, kde je používání hnojiv RENDURE povoleno, aby se zajistilo, že jejich používání nebude mít negativní vliv na environmentální cíle.
- (19) Aby Komise mohla plnit svou úlohu podle směrnice 91/676/EHS, měly by jí členské státy oznámit své rozhodnutí povolit používání hnojiv RENDURE ze zpracovaného hnoje a v rámci čtyřleté zprávy podle článku 10 směrnice 91/676/EHS podávat Komisi zprávy o uplatňování tohoto povolení, včetně ročních údajů o výrobě hnojiv RENDURE, počtu hospodářských zvířat a produkci hnojiv.
- (20) Touto změnou by neměly být dotčeny povinnosti členských států, pokud se nerozhodnou provést nové písmeno c) přílohy III, které je uvedené v příloze tohoto aktu.
- (21) Je proto nutné směrnicí 91/676/EHS odpovídajícím způsobem změnit.
- (22) Opatření stanovená touto směrnicí jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného článkem 9 směrnice 91/676/EHS,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Příloha III směrnice 91/676/EHS se mění v souladu s přílohou této směrnice.

⁷ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35/ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES (Úř. věst. L 344, 17.12.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2284/oj>).

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (Úř. věst. L 435, 23.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj>).

¹¹ Směrnice EU o kvalitě vnějšího ovzduší ve znění z roku 2024. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (Úř. věst. L 152, 11.6.2008, s. 1).

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 1).

Článek 2

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do [Úřad pro publikace, vložte prosím datum dva roky od data vstupu směrnice v platnost]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnicí nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 3

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Komisi
předsedkyně
[...]*

[Zvolte jednu z možností podle podepisující osoby.]

*jménem předsedkyně,
[...]
[funkce]*